

Wyrok z dnia 13 lutego 1998 r.

III RN 115/97

Prawne konsekwencje orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny w dniu 26 września 1995 r. (U. 4/95 - OTK 1995 Nr 1 poz. 4) niezgodności z przepisami konstytucyjnymi przepisu § 20a rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 22 sierpnia 1990 r. w sprawie nadzoru i kontroli celnej oraz poboru opłat (Dz.U. Nr 61, poz. 357 ze zm.) nie dotyczą tego przepisu w brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 26 lipca 1995 r. (Dz.U. Nr 90, poz. 451).

Przewodniczący SSN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Adam Józefowicz, Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 1998 r. sprawy ze skargi Andrzeja O. na decyzję Prezesa Głównego Urzędu Ceł w W. z dnia 26 września 1996 r. [...] w przedmiocie wymiaru opłaty manipulacyjnej dodatkowej, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego - Ośrodka Zamiejscowego w Poznaniu z dnia 12 czerwca 1997 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e

Zaskarżonym rewizją nadzwyczajną wyrokiem z dnia 12 czerwca 1997 r. Naczelnny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Poznaniu stwierdził: 1) nieważność decyzji Prezesa Głównego Urzędu Ceł w W. z dnia 26 września 1996 r. utrzymującej w mocy decyzję Dyrektora Urzędu Celnego w P. z dnia 22 maja 1996 r. o wymiarze w stosunku do Pracowni Renowacji Mebli Zabytkowych Andrzeja O. opłaty manipulacyjnej dodatkowej, 2) nieważność powołanej wyżej decyzji Dyrektora

Urzędu Celnego jako decyzji poprzedzającej w pierwszej instancji zaskarżoną decyzję Prezesa Głównego Urzędu Ceł.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że rozpatrywane decyzje organów celnych obu instancji zostały wydane na podstawie § 20 a pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 22 sierpnia 1990 r. w sprawie dozoru kontroli celnej oraz poboru opłat. Tym czasem - według Sądu - wskazany przepis utracił moc obowiązującą na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 września 1995 r. U. 4/95.

Minister Sprawiedliwości w rewizji nadzwyczajnej zarzucił wyrokowi NSA rażąco naruszenie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), art. 42 w związku z art. 70 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. - Prawo celne (Dz. U. z 1994 r. Nr 71, poz. 312) oraz § 20a pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 22 sierpnia 1990 r. w sprawie dozoru i kontroli celnej oraz poboru opłat, w brzmieniu określonym § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 26 lipca 1995 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 451). Powołując tę podstawę Minister Sprawiedliwości wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie skargi Andrzeja O., bądź o uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej wskazano, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego U. 4/95, na które powołał się NSA w zaskarżonym wyroku nie obejmuje - wbrew ustaleniu Sądu - podstawy prawnej rozpatrywanych w sprawie decyzji organów celnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty rewizji nadzwyczajnej są zasadne.

Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 26 września 1995 r. U. 4/95 (OTK z 1995 r., Nr 1, poz. 4) orzekł, że: "Paragraf 20a rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 22 sierpnia 1990 r. w sprawie dozoru i kontroli celnej oraz poboru opłat (Dz. U. Nr 61, poz. 357, zm. z 1992 r. Nr 57, poz.

73; z 1994 r. Nr 76, poz. 347 i 348 i Nr 132, poz. 682; z 1995 r. Nr 90, poz. 451) w brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 23 czerwca 1994 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dozoru i kontroli celnej oraz poboru opłat (Dz. U. Nr 76, poz. 347, Nr 132, poz. 682) w zakresie, w jakim po wejściu w życie § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 26 lipca 1995 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dozoru i kontroli celnej oraz poboru opłat (Dz. U. Nr 90, poz. 451) może być stosowany do sytuacji z okresu poprzedzającego to wejście w życie jest niezgodny z art. 1 Przepisów konstytucyjnych pozostawionych w mocy przez art. 77 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 84, poz. 426, zm. Dz. U. z 1995 r. Nr 38, poz. 184) oraz z art. 56 ust. 3 powołanej wyżej Ustawy Konstytucyjnej".

Naczelny Sąd Administracyjny bezzasadnie przyjął w zaskarżonym wyroku, że cytowane wyżej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczy niekonstytucyjności przepisu stanowiącego podstawę ocenianych w sprawie decyzji organów celnych. Tymczasem stwierdzona przez Trybunał Konstytucyjny sprzeczność z przepisami konstytucyjnymi odnosi się do wskazanego przepisu w jego brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 23 czerwca 1994 r., w którym wysokość opłaty manipulacyjnej dodatkowej została co do zasady określona według 40% wartości celnej towaru. Natomiast w rozpatrywanych w sprawie decyzjach organów celnych - jak to *expressis verbis* z nich wynika - został zastosowany przepis § 20a pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 22 sierpnia 1990 r. w jego brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą z dnia 26 lipca 1995 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 451), według którego przedmiotowa opłata manipulacyjna została określona kwotowo na 480 zł. W takiej też kwocie (480 zł) wymierzona została opłata manipulacyjna w stosunku do Andrzeja O. za niedostarczenie w terminie towaru do urzędu celnego.

Z powyższych ustaleń, a także w świetle uzasadnienia powołanego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego U. 4/95 wynika w sposób niewątpliwy, że orzeczenie to odnosi się do innego przepisu, niż ten który miał zastosowanie w rozpatrywanej

sprawie, oraz że przepisy te różnią się zasadniczo co do treści.

W tej sytuacji zgodzić się należy z oceną Ministra Sprawiedliwości, że Naczelny Sąd Administracyjny z rażącym naruszeniem, wskazanych przepisów, a w szczególności art. 156 § 1 pkt 2 KPA ustalił, że decyzje organów celnych zostały wydane bez podstawy prawnej.

Przyjmując błędne założenia Naczelny Sąd Administracyjny nie rozpoznał zarzutów skargi. W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu do rozpoznania (art. 393¹³ § 1 KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... - Dz. U. Nr 43, poz. 189).

=====